

PREUS MUSEUM

ÅRSRAPPORT 2006

Preus museum er en vitenskapelig institusjon som skal dekke de kunstneriske, kulturhistoriske og tekniske siden ved fotografiet. Museet ble opprettet ved Stortingsproposisjon nr. 56 (1993-94) «Skiping av eit nasjonalt fotomuseum» og er organisert som en privat stiftelse. Museet er lokalisert til Magasin A og «Det hvite hus» på Karljohansvern i Horten.

Preus museum er en konsolidert enhet innenfor det nasjonale museumsnettverket. Museet ble i 2005 invitert av Vestfold fylkeskommune til å være med i en utredning om den fremtidige museumsstrukturen i Vestfold. Dette resulterte i et omfattende arbeid med utredning av nåværende og alternative konsolideringsmodeller. Etter en lang og grundig prosess i styret og administrasjon konkluderte styret i november 2006 med at Preus museum vil videreføre dagens konsoliderte organisasjonsmodell på kort til mellomlang sikt. Det forutsettes at Museet styrkes gjennom strategiske samarbeid med regionale, nasjonale og internasjonale relevante aktører. Dette arbeidet er påbegynt i 2006.

Preus museum har i 2006 hatt et fokus på bevaringsoppgaver, bl.a. gjennom registreringsprosjektet ved museet som etter et grundig forarbeid var operativt fra 1. april. Antallet registrerte gjenstander med bilde økte i løpet av året fra 250 til 2178. Dette finner styret meget tilfredsstillende, gitt de begrensede ressursene prosjektet har hatt til rådighet. I tillegg har man avsluttet et prosjektet der i underkant av 500 album med fotografi er pakket i separate arkivbestandige esker.

De store utstillingene i 2006 dekket museets satsningsområder: klassisk fotohistorie (Ernst Schwitters), visuell kultur (Skate Culture), samtidsfotografi (Martin Parr) og egen samling (Vrengt museum). Skate Culture var et resultat av samarbeid med Bergen Kunsthall og lokale ungdomsmiljøer i Horten. Vrengt museum tematiserte museets virksomhetsområder og var et innspill i den brede debatten om forholdet mellom bevaring og formidling ved museene.

AKTIVITETER

Museets styre har i 2006 arbeidet videre med å følge opp «Den store utfordringen – virksomhetsplan for Preus museum 2005-2010». Samtidig har utredningen av og konklusjonene i relasjon til nåværende og alternative konsolideringsmodeller vært av stor betydning både for styret og for administrasjonen. Arbeidet har resultert i at fokusområdene i 2006 har endret seg noe, samtidig som det strategiske arbeidet fortsatt følger de samme hovedlinjene:

1. Nasjonalt samarbeid

Preus museum er bredt representert i nasjonale samarbeidsorganer. I 2006 har Museet i særdeleshet intensivert dialogen med Nasjonalbiblioteket og Nasjonalmuseet, med en uttalt målsetting om strategisk samarbeid for å styrke arbeidet med både kunstnerisk og kulturhistorisk fotografi i Norge. Kulturhistorisk fotografi har fått økende betydning og vil være et vesentlig satsningsområde for museet i årene som kommer. Museet arbeider for å bli nav i et fremtidig ABM-nettverk i fotobevaringssektoren. Museets viktige rolle i denne sektoren er understreket og fremhevet i forvaltningsplanen «Ut av mørkerommet» (ABM-U skrift #34) som ble lansert 17. januar 2007.

2. Økt publikumsattraktivitet

Utviklingen av Kulturparken Karljohansvern er av vital betydning for økt publikumsattraktivitet og derved økte besøkstall. I 2006 har Nasjonale festningsverk overtatt det strategiske

ansvaret på Karljohansvern. En god dialog også med ny ansvarshavende er allerede etablert. Preus museum forventer positive resultater når det gjelder infrastruktur og tilgjengelighet i nær framtid. Utstillingsprogrammet, skoleprogrammet og markedsføringen av museet er dessuten av største betydning for publikumsattraktiviteten. Styret anser en positiv utvikling i publikumsattraktiviteten som vesentlig. Styret ser i tillegg positivt på at, også i 2006, deler av samlingen er gjort tilgjengelig for publikum i andre utstillingssammenhenger både nasjonalt og internasjonalt.

3. Registrering av samlingen

Etter omfattende forarbeid ble registreringsprosjektet igangsatt 1. april 2006 med to personer, hver i 40% stilling, dedikert prosjektet. Stillingene ble frigjort gjennom effektivisering. Arbeidet ble intensivert og utdypet under utstillingen Vrengt museum da prosjektet flyttet ut i galleriene. Antall registrerte bilder har i løpet av året økt fra 250 til 2178. Arbeidet intensiveres i 2007 og en fotoarkivar i fast stilling ansettes.

4. Oppbyggingen av Senter for fotokonservering

Konservingsavdelingen var operativ fra høsten 2005 og deler sin virksomhet mellom intern og ekstern konservering. I perioden 2004-2006 mottok museet støtte fra Norsk kulturråd i forbindelse med oppbyggingen av avdelingen. Oppbyggingen fortsetter i 2007-2008 med museets egne midler. Museet er, med utgangspunkt i ovennevnte forvaltningsplan, i dialog med Kultur- og kirke departementet og ABM-U om en utvidelse av avdelingen til et nasjonalt senter for fotokonservering.

5. Utstillinger og publikasjoner

Museet gjennomførte i 2006 fire større og fire mindre utstillingsprosjekt. med et samlet budsjett på 1.079.000 kroner (2005: 714.000 kroner). Utstillingene Ernst Schwitters (i samarbeid med Kurt und Ernst Schwitters Stiftung, Sprengel Museum Hannover) Skate Culture (i samarbeid med Bergen Kunsthall), Martin Parr – Retrospektiv (i samarbeid med Magnum Photos) og Vrengt museum ble vist i museets gallerier. Som en del av Vrengt museum produserte museet fire prosjektutstillinger: Gaver fra Norsk Kulturråd, Tom Martinsen, Oslo Kamera Klubb 85 år og Olaf Christoffersen. Vrengt museum erstattet den planlagte utstillingen Norsk Fotohistorie som måtte forskyves til januar 2007. Det ble utgitt katalog til utstillingen med Ernst Schwitters, mens museets tidsskrift Om fotografi fungerte som katalog for Skate Culture.

I basisutstillingen viste museet utvalgte verk fra billedsamlingen i hele 2006. I bibliotekets 12 montre ble i underkant av 300 kameraer og andre gjenstander fra teknisk samling presentert. I hvelvene produserte museet utstillingen «Bildemanipulasjon før og nå» som var spesielt tilrettelagt for barn og unge. Prosjektet tok utgangspunkt i arbeidene til Heinrich Kuhn (1866-1944) og Vibeke Tandberg (1967-) og museet produserte en interaktiv digital presentasjon av prosjektet Faces (1998) av Vibeke Tandberg.

6. Faglig utviklingsarbeid

Teknisk konservator deltok på konferanser i Nederland og USA, sistnevnte med støtte fra ABM-U. Konservator og IKT/driftsleder besøkte Stadsmuseet, Nordiska Museet, Moderna Museet og Det Kungliga Biblioteket i Stockholm i forbindelse med museets registreringsprosjekt. I november reiste den faglige og den administrative staben på studiereise til Paris Photo.

Preus museum hadde i 2006 6 580 besøkende, mot 8 739 i 2005. Hovedårsaken til den relativt store nedgang er sannsynligvis den generelle ganske betydelige nedgangen i bransjen i tillegg til

bl.a en uunngåelig endring i utstillingsprogrammet der utstillingen Norsk fotohistorie måtte utsettes. Denne ble erstattet med utstillingen Vrengt museum. Museet klarte ikke godt nok å få fram hvor attraktiv denne utstillingen var for publikum. Det er i 2007 allerede igangsatt tiltak for å snu den negative besøkstallsutviklingen. Ved utgangen av årets to første måneder kan det spores en positiv utvikling på området.

Museet hadde i 2006 totalt 25 faglige arrangementer (åpninger, seminar, foredrag, åpne omvisninger) på museet (2005: 16). Museets fagfolk (Konservator, teknisk konservator og direktør) holdt 12 eksterne foredrag og publiserte 3 forskningsbaserte artikler.

Museet arrangerte i 2006 71 lukkede omvisninger for grupper og klasser (2005:143). Museet hadde besøk av 937 skoleelever (2005: 1790). I forbindelse med den kulturelle skolesekken samarbeidet museet med Horten kommune og 288 elever fra 7. klasse deltok. Museets virksomhet ble i 2006 omtalt 160 ganger i pressen (2005: 113 omtaler). Museets hjemmesider www.preusmuseum.no hadde 74.000 besøk i 2006 (2005: 196.000 besøk). Arbeidet med formidling til barn og unge generelt og den kulturelle skolesekken spesielt vil ha økt oppmerksomhet i 2007.

SAMLINGENE OG BIBLIOTEKET

Billedsamlingen hadde i 2006 en tilvekst på 11 fotografier etter Per Borgting, 5 fotografier etter Rolf Mortensen, 81 fotografier fra samtidskunstnere (bl.a. 70 Grand Royal Art), 3 fotografier fra 1880-tallet (ukjent fotograf) i tillegg til 2 arkiver etter Ivar Øiesvold (ca. 6000 neg./pos. Fra 1950-70-tallet) og Jens Per Jahn (4 album og ca. 1500 pros./neg. Fra 1920-60-tallet). Fra Norsk kulturråds innkjøpsordning ble museet tilført 14 fotografier og et videoverk. Museet har også fått tilført fotografi og 19 kameraer og annet teknisk utstyr (ca. 16 enheter) fra private brukere. En tidligere deponiavtale ble utvidet (6 fotografier av bl.a. Andy Warhol og Richard Prince), og det ble i tillegg gjort en deponiavtale med arvingen etter Olaf Christoffersen (275 fotografier).

Bibliotekets tilvekst for 2006 var 1025 bind. Av dette utgjorde 968 bind gaver og bytteforbindelser. Den største gaven, 820 bind, kom fra ABM-utvikling (fra det tidligere Fotosekretariatet). Det ble abonnert på, eller mottatt som gave 52 tidsskrifter i løpende tilvekst. I biblioteket vises også kameraer og andre gjenstander fra teknisk samling. Biblioteket deltok i perioden med 24 bind på utstillingen The Open Book på Det Nationale Fotomuseum i Den Sorte Diamant, København. Utstillingen var i regi av Hasselblad Center i Gøteborg.

KONSERVERINGSAVDELING

I 2006 har konserveringsavdelingen utført [x] antall eksterne konserveringsoppdrag, blant annet for Kongehusets fotosamling og Henie Onstad kunstsenter. I september ble også den første norske workshop for identifisering og bevaring av fotografiske materialer gjennomført med nasjonale og internasjonale deltakere. Kurset ble fullbooket og tilsvarende kurs for 2007 er allerede fullt belagt. Etter god mottakelse og høy interesse blir kurset i 2007 utvidet med en dag for identifisering og bevaring av digitale trykk materialer.

EKSTERNT SAMARBEIDE

Museet mottok i 2006 prosjektstøtte fra Norsk kulturråd til utstillingene Skate Culture og Norsk fotohistorie. Museet mottok også støtte fra Fritt ord til seminar i forbindelse med utstillingen

Norsk fotohistorie. Deler av støtten til Norsk fotohistorie og ble overført til 2007 p.g.a. utsettelse av utstillingen. Fra ABM-utvikling fikk museet sammen med Nasjonalbiblioteket siste del av et tre-årig bidrag til Fotoregisterene. Registerne videreføres på et nivå som er tilpasset museets ressurser.

I tillegg til museets egne utstillinger og publikasjoner fortsetter museet samarbeidsprosjekter, blant annet med Nasjonalbiblioteket (Fotoregisterne), ABM-utvikling (arbeidsgruppe for standard for fotokatalogisering og referansegruppe for planen «Ut av mørkerommet») og Bergen Kunsthall (utstilling og seminar).

Museet hadde utlån fra samlingene blant annet til Norsk Teknisk Museum, Oslo; Bergen Kunsthall; Avistegnernes Hus, Drøbak og Saint Lewis Art Museum, Missouri, USA.

Preus museum deltar i følgende råd og utvalg: Kontaktmøtet for nasjonale fotobevaringsinstitusjoner; Fotobevaringsnettverket (under oppretting); ABM-rådet i Vestfold; Samarbeidsforum Kulturparken; Vestfold museums lag; ICOM; Norges Museumsforbund, Seksjon for kunst- og kunstindustrimuseer; Primus brukerguppe; European Society for the History of Photography; Norsk Fotohistorisk Forening og Horten og Borre turistråd.

I 2007 arbeides det dessuten videre for et mer formalisert strategisk samarbeid med Nasjonalmuseet og Nasjonalbiblioteket.

ØKONOMI, ADMINISTRASJON, PERSONALE

Preus museums mottok i 2006 kr 7.817.000 i ordinært driftstilskudd fra Kirke- og kulturdepartement. Av dette er kr 63.918 benyttet til innkjøp til samlingen. Museets egeninntekt omfatter både salgsinntekter og støtte fra offentlige og private fond. Disse inntektene gikk ned fra kr 1.200.000 i 2005 til kr 824.419 i 2006. Dette er normale variasjoner i henhold til forholdet mellom interne og eksterne prosjekter. Museet arbeider for at andelen egeninntekter skal økes i årene som kommer.

Resultatregnskapet for 2006 viser et årsunderskudd på kr 188.662. Underskuddet var ikke ventet ved revideringen av budsjettet i juni. Årsaken er i all hovedsak bortfall av strømfusjon ifbm. drifting av verneverdige bygg. Bortfallet skyldes Toll- og avgiftsdirektoratets endrede tolkning av angjeldene forskrift. Endringen resulterte i et tap på kr 134.720. Etter resultatdisposisjoner er stiftelsens investerbare egenkapital kr. 0 per 31.12.06.

Museet hadde i 2005 8 faste årsverk. I tillegg kommer innleid hjelp og praktikanter. Totalt hadde museet i 2006 8,86 årsverk.

Preus museum har 4 menn og 7 kvinner ansatt i faste stillinger. Museets direktør samt 2 ansatte hadde fødselspermisjon i deler av 2006. Museet hadde i 2006 2 praktikanter. Preus museum tar sikte på en likeverdig fordeling mellom kjønnene. Lønnsmessig likeverd og mulighet for faglig utvikling og tilpasset arbeidstid tilstrebes.

Det har vært lite sykefravær og det har ikke forekommet arbeidsskader som forskriftsmessig skal meldes til arbeidstilsynet. Museet har verneombud.

LOKALER OG DRIFT

Preus museum disponerer 4. og 5. etasje i Magasin A samt «Det hvite hus», alt på Karljohansvern i Horten, totalt 2500 kvadratmeter. Lokalene fungerer godt, med to vesentlige mangler: Museet har vokst ut av sine magasiner/verksteder (herunder Senter for fotokonservering og Barnas fotoverksted) og museet savner en publikumstilgang på bakkenivå. Styret har et spesielt fokus på magasin-situasjonen og vil i 2007 revidere museets bevaringsplan for å sikre en forsvarlig oppbevaring av samlingen også i fremtiden. Museet søkte for 2006 om forprosjektmidler for å utrede en utvidelse på Karljohansvern, men fikk da avslag. Ultimo 2006 ble det besluttet at Forsvarets verksteder for tungt vedlikehold skal flyttes fra museumsområdet i Kulturparken. I den forbindelse har Preus museum gått i dialog med Forsvaret om eventuell bruk av fristilte lokaler. De fristilte lokalene åpner for nye interessante muligheter for museet, både hva gjelder nødvendig økt magasinkapasitet, verksted for barn og unge, utvidelse av konserveringssenteret, kvalitetsmessig tilfredsstillende mottaksarealer og attraktive utstillingslokaler på bakkeplan. Prosessen museet er inne i gir også nye muligheter for samarbeide med Nasjonale festningsverk og Forsvarsmuseet.

Preus museum har godkjente utslipps- og renovasjonsforhold og er ikke involvert i produksjon som forurensrer det ytre miljø. Museet har en tilfredsstillende rutine når det gjelder brannvern og sikkerhet. Det er utført tilstrekkelig vedlikehold av lokaler og utstyr ved museet i 2006 og styret forventer at man også i de kommende år kan dekke vedlikeholdsbehovet innenfor ordinært driftsbudsjett.

STYRET

Stiftelsen Preus museum har et styre på fem medlemmer som øverste myndighet. Styret har to varamedlemmer. Styret og varamedlemmer oppnevnes av Kirke- og kulturdepartementet. De ansatte velger i tillegg en representant uten stemmerett.

15.05.06 ble et nytt styre oppnevnt frem til 31.12.09. Styrets sammensetning: Torill Rambjør (styreleder,) Einar Petterson, Vidar Thorbjørnsen, Bente Molvig, Lisabet Risa, Eivor Mydland (varamedlem) og Anne Jorun Kjær (varamedlem). Hanne Holm-Johnsen tiltrådte som de ansattes representant 4.10.06. Styret hadde 6 møter i 2006.

Horten, 14. mars 2007

Torill Rambjør
styreleder

Einar Petterson

Bente Molvig

Lisabet Risa

Vidar Thorbjørnsen

Eivor Mydland

Anne Jorun Kjær

Jonas Ekeberg
direktør